

Regionalisering – Rapport till kongressen 2022

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och syfte med regionaliseringsprocessen	3
1.1 Minskat antal lokalföreningar	3
1.2 Diskussion om framtida struktur	4
2. Regionalisering 2013-2019	4
2.1 Kongressbeslut 2013-2019	4
2.2 Kriterier för regioner och regionbidrag.....	5
2.3 Arbetsgrupp för att främja fler regionföreningar.....	5
2.4 Gruppens arbete under perioden 2019-2022.....	5
3. Sammanfattning och resultat.....	6
3.1 Organisation och regionaliseringsprocess.....	7
3.1.1 Regionaliseringsprocessen.....	7
3.1.2 Nätverk och temaföreningar.....	8
3.1.3. Regionalt kansli som kunskapscentrum.....	9
3.2 Medlemmar och föreningstillhörighet.....	10
3.2.1 Var ska man kunna vara medlem.....	10
3.2.2 Möjlighet till dubbla medlemskap.....	11
3.3 Finansiering av och stöd till regionföreningar.....	12
3.3.1 Stimulansbidrag och regionföreningarnas ekonomi.....	12
3.3.2 Utbildning och annan kunskapshöjning för engagerade.....	13
4. Förslag till kongressen 2022.....	15
Bilaga 1: Läns- och regionföreningar inom Astma- och Allergiförbundet.....	16
Bilaga 2: Sveriges sjukvårdsregioner.....	17

1. Bakgrund och syfte med regionaliseringsarbetet

Astma och Allergiförbundets lokalföreningar har sedan länge bildat läns- eller regionföreningar, en mellannivå i organisationen. De lokala föreningarna har traditionellt haft tätast kontakt med enskilda medlemmar, medan läns- och regionföreningarna varit en gemensam stödjande resurs för dessa föreningar.

Enligt stadgarna är läns-/regionföreningarnas uppgift att påverka samhället på regionnivå och att vara ett kunskaps- och resurscentrum för föreningarna och nätverken inom regionen där vårdfrågor står i fokus. Nivån har tilldelats en central roll i förbundets demokratiska process. Det är läns-/regionföreningarna som utser ombud till förbundets högsta beslutande organ, kongressen.

Som en följd av det omgivande samhällets utveckling, livsstilsförändringar och förändringar när det gäller människors sätt att kommunicera och relatera till varandra har lokalföreningarnas betydelse för den enskilde medlemmen minskat i betydelse. Delvis har förbundet självt främjat denna utveckling genom att överta uppgifter som tidigare låg hos de lokala föreningarna. Även länsföreningarna har ibland bidragit till förändringen genom att överta verksamheter från lokalföreningarna som dessa haft svårt att bedriva, framför allt läger-, fritids- och rekreationsaktiviteter.

1.1 Minskat antal lokalföreningar

Antalet lokalföreningar inom organisationen har halverats sedan första hälften av 1990-talet. Parallellt har medlemsantalet i förbundet också nästa halverats. Många aktiva i förbundets lokala föreningar har med oro följt denna utveckling. Frågan om hur organisationen ska åtgärda detta problem har därför diskuterats flitigt på förbundets kongresser och föreningskonferenser. Förslag om att förbundet ska regionaliseras och flytta ut de centrala resurserna till läns- och regionföreningarna har ibland förts fram.

Den lokala förankringen av förbundets verksamhet är dock av vital betydelse för att uppnå organisationens målsättningar som i hög grad handlar om att förbättra de dagliga livsvillkoren för människor med allergisjukdomar. Dessa villkor bestäms i hög grad av lokala förhållanden, av vad som

sker till exempel i skolan och barnomsorgen och av vad som beslutas i kommunen. Det lokala engagemanget i kommunerna bidrar därför till att stärka hela organisationens legitimitet och påverka lokala förhållanden. Det är därför av vikt att stärka stödet till lokalt och regionalt engagemang på olika sätt.

1.2 Diskussion om framtida struktur

En viktig utgångspunkt i de tidiga diskussionerna var att förbundsnyvån inte skulle ingripa ovanifrån genom att ytterligare ta över uppgifter från föreningarna. Förbundet skulle snarare arbeta för att stimulera och stärka den lokala och regionala nivån i organisationen.

Det konstaterades att de existerande länsföreningarna som formades av lokalföreningarna i länet ofta var för resurssvaga för att effektivt kunna stödja de lokala föreningarnas verksamhet. Tanken väcktes om möjligheten att flera länsföreningar kunde slå ihop sina verksamheter till en starkare gemensam regional enhet. Regioner skulle samla mera resurser för att stödja den lokala verksamheten. Regioner skulle i sin tur stödjas av förbundet på olika sätt, också ekonomiskt.

2. Regionalisering 2013–2019

2.1 Kongressbeslut 2013–2019

Senaste kongressen år 2019 bekräftade den inriktning för regionaliseringsarbetet som förbundsstyrelsen (FS) bedrivit sedan 2013, nämligen att på frivillig basis slå ihop länsföreningar till större regionala föreningar med anställd personal och ett kansli. Det årliga förbundsstödet på storleksordningen 100 000–150 000 kr per region och år skulle också vara kvar, samt att max sju sådana stöd kan utgå. Nivån på regionbidraget angavs även fortsatt vara inriktat på 150 000 per år och taket på sju bidrag låg kvar oförändrat.

Kongressen beslutade även att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att utvärdera och se över regionaliseringsarbetet fram tills idag och utreda förbundets övergripande struktur. Kongressen ändrade även stadgarna så att länsvisa underorganisationer inom ett län eller en region inte längre blev tillåtna.

2.2 Kriterier för regioner och regionbidrag

Följande kriterier antogs av kongressen 2019 för att regioner ska vara berättigade att erhålla regionbidrag från förbundet:

- Regionen ska ha en gemensam organisation med en vald regionstyrelse.
- Regionen ska ha ett kansli med anställd personal som regionstyrelsen har personalansvar för.
- Regionen omfattar ett eller flera intilliggande landsting.

2.3 Arbetsgrupp för att främja fler regionföreningar

Förbundsstyrelsen tillsatte 2019 en arbetsgrupp för att fortsätta främja regionsbildningar och arbeta i enlighet med de övriga kongressbesluten som rörde regioner och organisationsstruktur. Gruppen har under kongressperioden bestått av:

Bertil Orrby, förbundsstyrelsen

Jan Olson, förbundsstyrelsen

David Lindvall, förbundsstyrelsen (fram till 15 december 2021)

Niklas Olin, Utvecklingsstrateg på förbundskansliet

2.4 Gruppens arbete under perioden 2019–2022

Arbetsgruppen har fokuserat sitt arbete och sina diskussioner inom följande tre områden:

- Organisation och regionaliseringsprocess
- Medlemmar och föreningstillhörighet
- Finansiering av och stöd till regionföreningar

Som metod för insamling av synpunkter och data har gruppen arrangerat möten med anställda, förtroendevalda i regionföreningarna. Arbetsgruppen har stöttat länsföreningar som hört av sig med frågor samt behov av stöd.

Här är några av de viktigaste processerna som arbetsgruppen stöttat under kongressperioden:

- Gruppen var behjälplig när **Södermanlands länsförening** kom in i Region Mellansverige under hösten 2019.
- Förbundet fick ta över administrationen av **Skåne länsförening** när de inte fick ihop en ny styrelse inför årsmötet 2020. Förbundet bildade då en arbetsgrupp för allergivårdsfrågor i södra sjukvårdsregionen. I arbetsgruppen har två aktiva medlemmar från Skåne län, två från Blekinge län och en från Kronobergs län ingått. En representant från

arbetsgruppen/förbundsstyrelsen har också ingått i gruppen för att samordna och aktivt stötta deras arbete. En sammanslagning är beslutad och pågår.

- **Västra Götaland Nordost** respektive **Väst** gick samman till region Västra Götaland under hösten 2020.
- **Örebro län** och **Uppsala län** tog under 2021 varsitt beslut om att gå in i region Mellansverige. Uppsala länsförenings årsmöte 15 april tog beslut om samgående och gick in i regionen 1 juli 2021. Örebro län tog ett inriktningsbeslut 29 juni 2021 om att gå in i region Mellansverige efter ordinarie årsmöte 2022.

Arbetsgruppen har hela tiden också haft ständig kontakt med och vid behov stöttat de redan etablerade regionföreningarna; **Mellansverige**, **Mellannorrland** och **Stockholm-Gotland**. För en komplett lista på nuvarande läns- och regionföreningar, **se bilaga 1**.

Förbundet har infört ett nytt bidrag till regioner efter ett framtaget förslag från arbetsgruppen. FS tog ett beslut (20 mars 2020) om att införa ett startbidrag på 10 000 kr till en region-/länsförening om föreningen gjort en dokumenterad aktiv insats vid start av en helt ny lokalförening. Beslut om bidrag tas av Förbundsstyrelsens Arbetsutskott (AU) efter förslag från förbundskansliet.

Kongressbeslutet att årligen bjuda in länsföreningarna till en regionkonferens har arbetsgruppen tolkat som liktydigt med årliga regionala konferenser på olika platser runt om i landet riktat till både läns- och regionföreningar. Planeringen av dessa har skötts i samverkan mellan förbundet och föreningarna i respektive läns-/regionförening. På grund av corona-pandemin sköts de upp under 2020 och genomfördes digitalt under hösten 2021.

Arbetsgruppen har under kongressperioden haft 12 protokollförda möten (fram till slutet på mars 2022) samt ett flertal kortare avstämningar vid behov. Representanter från arbetsgruppen har deltagit på ett flertal årsmöten och planeringsmöten med läns- och regionföreningar.

3. Sammanfattning och resultat

Arbetsgruppen genomförde under hösten 2020 möten med anställda ombudsmän och styrelserepresentanter för att inventera utmaningar, möjligheter och stämna av läget i respektive region. Dessa avstämningar, interna diskussioner samt inhämtande av erfarenheter från andra medlemsförbund ligger till grund för slutsatser och förslag i detta avsnitt.

3.1 Organisation och regionaliseringsprocess

3.1.1 Regionaliseringsprocessen

Processen att slå ihop länsföreningar till regionföreningar har hittills varit lyckad. Arbetsgruppens slutsats efter att tagit del av nuvarande regionföreningars egna utsagor är att de fått mer resurser att påverka vårdpolitiken, ökad möjlighet att stötta lokalföreningarna och att det dessutom lett till ökad samverkan mellan föreningarna inom regionen. Med färre länsföreningar ökar också möjligheterna till ökad samverkan inom hela förbundet och ett mer samlat och effektivt stöd från förbundets sida.

Arbetsgruppen ser ett behov av att fortsätta med regionaliseringsprocessen och att komma i mål med den inom kort. Samhällets vårdregioner är etablerade (se bilaga 2) och för varje år som går missar vi möjligheter att påverka allergivården för våra målgrupper. Förbundet ser också att behovet av stöd till lokalföreningar och etablerade regionföreningar är fortsatt stort och vi behöver därför kunna stötta och samverka med redan etablerade regionföreningar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Arbetsgruppen kan också konstatera att regionaliseringsprocessen är på väg in i ett nytt skede genom att det i början av 2022 är fem regioner/distrikt som tillsammans inbegriper 16 av de ursprungliga 21 länsföreningarna. I det skedet är det naturligt att förbundet riktar sina resurser till dessa distrikt och fokuserar mer på att öka stödet samt öka samverkan mellan dessa föreningar.

Vi behöver nu prioritera våra begränsade resurser till att utbilda de som är engagerade och samordna oss inom förbundet för att påverka allergivården samt att tillsammans med regionerna/distrikten öka stödet till lokalföreningarna. Helt i linje med det ursprungliga syftet med regionaliseringsprocessen sedan kongressen 2013. En arbetsgrupp bör inrättas som får i uppdrag att stötta och samordna arbetet i distrikten och samverka med förbundet, så att de kan få stöd i arbetet för att påverka allergivården och stötta sina lokalföreningar ännu mer för att därigenom ge maximal påverkanskraft åt hela förbundet.

Det är viktigt att poängtera att det fortfarande kommer vara frivilligt att gå samman till en region/distrikt, det är upp till varje enskild länsförening att besluta hur de vill organisera sig.

I samtalen med regionföreningarna har några påpekat att vårdregionen haft synpunkter på vårt val av namn på föreningen, för att det låter för likt deras namn och riskerar att skapa förvirring hos allmänhet och patienter. För att undvika sammanblandning och eventuell motsättning med

vårdregionerna föreslår arbetsgruppen att byta namn från region till distrikt. Inom ideella sektorn är distrikt dessutom ett vanligt namn på den mellannivå som våra läns- och regionföreningar utgör.

En annan synpunkt som kommit upp är den upplevda nackdelen att förlora fasta kongressombud i samband med att man slår samman länsföreningar (regleras i §6-Förbundets kongress i stadgarna). Arbetsgruppen föreslår därför att utöka antalet fasta ombud för regionföreningar/distrikt till två stycken, men behålla ett fast ombud för varje länsförening, för att ta bort den upplevda tröskeln och nackdelen med att gå samman i en region.

3.1.2 Nätverk och temaföreningar

Sedan början av 2010-talet har förbundet via stadgarna möjliggjort en ny nivå i organisationen, Nätverk. Nätverk är tänkta att fungera som en nationell samlingsplats för människor med ett liknande intresse men utan några formella krav på att bilda en traditionell förening med styrelse, föreningsadministration och så vidare. Parallellt har vi öppnat upp för att föreningar kan bildas på andra premisser än rent geografiska, så kallade temaföreningar. De har samma krav på formell struktur som en traditionell lokalförening och ska också tillhöra en läns-/regionförening.

Arbetsgruppen kan konstatera att Astma- och Allergiförbundet idag inte har ett enda nätverk som är i gång men däremot finns det fyra temaföreningar (Atopikerna, Lägerföreningen, Internetföreningen Oparfumerat samt Köttallergi/Alfa-gal) som har verksamhet och tillsammans har nästan 400 betalande medlemmar. Tittar man på inflödet av nya medlemmar visar statistiken att samtliga temaföreningar flera år i rad har en positiv medlemsutveckling och attraherar nya medlemmar till vårt förbund.

Slutsatsen som arbetsgruppen drar av detta är att formen för ett engagemang per automatik inte lockar eller avskräcker till medlemskap eller engagemang, utan att det snarare är en tydlighet i vilken/vilka sakfrågor föreningen driver eller vilken typ av verksamhet som sker inom föreningen som lockar medlemmar. Att aktivt försöka starta flera temaföreningar skulle kunna vara en möjlig väg att både öka antalet föreningar och antalet aktiva inom förbundet.

En annan möjlig väg är att, med hjälp av läns-/regionföreningar, starta nya lokalföreningar med en tydligare inriktning på verksamheten och/eller sakfrågor eller att jobba med redan etablerade lokalföreningar och testa olika former av verksamhet och nya engagemangsformer. Ett slags pilotstudie i hur vi skulle kunna revitalisera det lokala engagemanget igen.

Kommande arbetsgrupp behöver följa upp den här utvecklingen under nästa kongressperiod för att återkomma till nästa kongress med eventuella förslag till ändringar av stadgarna.

3.1.3 Regionalt kansli som kunskapscentrum

Att den traditionella föreningsformen skulle vara på väg att minska eller att folk inte längre lockas att engagera sig ideellt är något som en forskningsrapport från Ersta Sköndal Bräckes högskola ("Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019" av Johan von Essen, Lars Svedberg m.fl. 2020) motsäger. Enligt den är det ideella engagemanget i Sverige fortfarande förvånansvärt stabilt på en mycket hög nivå och föreningsformen står sig stark, även om konkurrensen från andra engagemangsformer har ökat (till exempel att vara volontär eller givare istället för att vara aktiv/passiv medlem). Även nya ideella organisationer och initiativ har ökat de senaste åren som konkurrerar om människors tid och pengar. En annan intressant slutsats i rapporten är att värderingar kring ideellt arbete håller på att förändras, allt fler tycker till exempel att ideellt arbete inte är något unikt och att det arbete som många organisationer gör lika gärna skulle kunna tas över av offentlig sektor.

Med andra ord verkar fler och fler människor bedöma ideella organisationer och deras verksamhet på samma sätt som man bedömer andra typer av organisationer, myndigheter och aktörer i samhället. Detta kan leda till högre krav och förväntningar på oss vad gäller professionalitet och vilken typ av verksamhet och service vi kan erbjuda medlemmar och potentiella medlemmar i framtiden.

Arbetsgruppen kan av detta dra slutsatsen att kriteriet på att regionföreningen ska ha ett professionellt kansli med åtminstone en anställd resurs för att få stimulansbidrag fortsatt behövs och att en anställd på en regionförening kommer att behöva kompetens inom andra områden än enbart administration för att kunna utföra sitt arbete på ett tillfredsställande sätt. Till exempel för att kunna upprätthålla en viss nivå på stödet till lokal- och temaföreningar och till regionföreningens styrelse vad gäller att påverka vården samt att till exempel arrangera mer kvalificerad verksamhet (allergianpassade läger och astmaskolor som exempel). Dessutom kommer både anställda och förtroendevalda återkommande behöva fördjupa sina kunskaper inom olika områden och kompetensutveckla sig för att vara uppdaterade på ny kunskap inom allergiområdet, nya engagemangsformer eller den digitala omställning som pandemin påskyndat. En annan slutsats är att samverkan och utbytet inom förbundet behöver förbättras och att ny kunskap och information snabbare måste ut till alla delar av organisationen. Former, rutiner och förslag för hur detta ska gå till behöver diskuteras vidare inom förbundet och tillsammans med föreningarna.

3.2 Medlemmar och föreningstillhörighet

3.2.1 Var ska man kunna vara medlem

Arbetsgruppen har under året diskuterat frågor som rör medlemskap och föreningstillhörighet. Som underlag har gruppen bland annat tittat på hur andra organisationer inom funktionsrättsrörelsen organiserat sig. Som exempel har gruppen utrett förslaget om att temaföreningar i stället för att tillhöra en specifik region skulle ligga direkt under förbundet som en form av riksförening (bland annat Reumatikerförbundet har en sådan lösning). Fördelarna skulle vara att föreningen i fråga får ökad status och att det blir tydligt att temaföreningen är öppen för medlemmar över hela landet. Möjliga nackdelar som gruppen identifierat är att man då inte kan få stöd från den region man valt att tillhöra. Det kan uppstå en förväntan på att förbundet ska stödja riksföreningar lika mycket eller mer än andra föreningar inom förbundet, både med tid och med ekonomiska medel.

Regionföreningen eller länsföreningen i fråga som temaföreningen skulle ha tillhört mister framtida kandidater till styrelsen samt även eventuella intäkter från föreningen om de tar ut en avgift. En annan utmaning är hur man löser frågor kring inflytande i förbundet, i form av representation och ombud på kongressen. En annan risk är också att det blir en inflation i riksföreningar i syfte att öka antalet kongressombud (om varje riksförening ska få ett eget kongressombud). Det skulle kunna starta eller påskynda en process mot fler nationella diagnosföreningar som antingen får oproportionerligt stort inflytande i förbundet (i förhållande till storleken/medlemsantalet eller antalet i den målgrupp de företräder) eller som själva tycker att de får för lite inflytande i förbundet och därmed startar ett eget konkurrerande förbund. Steget från riksförening till riksförbund kan i det sammanhanget kännas som ett litet kliv att ta och en risk som vi vill undvika.

En annan fråga som arbetsgruppen utrett är förslaget att man ska kunna bli medlem direkt i en läns-/regionförening eller direkt under riksförbundet. Fördelen skulle då vara att en läns-/regionförening eventuellt skulle ta större ansvar för medlemsrekrytering och samtidigt kunna få ökade intäkter i form av verksamhetsbidrag för antal betalande medlemmar. Nackdelar som gruppen identifierat är att det skulle krocka med läns-/regionföreningarnas nuvarande uppdrag, som är att påverka vårdpolitiken och stötta sina lokalföreningar. Det skulle kunna öppna upp för en konkurrens om medlemmar och minska läns-/regionföreningens incitament att stötta sina föreningar vid hot om nedläggning, för att på så vis få nedlagda föreningars medlemmar och därmed både den nedlagda föreningens kvarvarande kassa och framtida intäkter för medlemmarna. Incitamentet att starta upp nya lokalföreningar skulle också minska om det samtidigt innebar att läns-/regionföreningen

förlorade intäkter. På sikt skulle det med stor sannolikhet leda till att antalet lokalföreningar långsamt men stadigt minskade till dess att endast regionala föreningar blir kvar. Dessa föreningar skulle då ha länets/regionens samtliga medlemmar och en enda styrelse skulle då behöva hantera en mängd olika uppdrag och förväntningar, till exempel rekrytera medlemmar och aktiva, arrangera medlemsverksamhet, bedriva påverkansarbete lokalt och regionalt samt administrera föreningen, verksamheten och information till medlemmar. Det skulle öka bördan för den regionala styrelsen och samtidigt ta bort fördelen med den småskalighet och närhet som präglar vår nuvarande organisationsform med många lokala föreningar.

Samma sak gäller också när det gäller frågan om att kunna bli medlem direkt i riksförbundet. Risken är att det uppstår konkurrens om medlemmar för intäkternas skull och minskar incitamentet att starta nya lokalföreningar eller stötta föreningar som är på väg att läggas ner.

De lokala och regionala föreningarna spelar dessutom en viktig roll i förbundets demokratiska uppbyggnad, det är genom lokalföreningen och lokala årsmöten som läns- och regionföreningarnas styrelser utses, som på sina årsmöten i sin tur utser kongressombud till förbundets kongress. Med andra ord har föreningarna var för sig en viktig demokratisk funktion inom vårt förbund, en funktion som är värd att vårda och värna om. Att ändra på principen om vilken nivå medlemmarna ska kunna tillhöra riskerar också att urholka de lokala föreningarnas representantskap och på sikt också urholka hela organisationens representativa demokrati.

Den lokala förankringen, den lokala verksamheten och den demokratiska funktionen som den lokala föreningen bidrar med spelar enligt arbetsgruppen en fortsatt viktig roll för att locka medlemmar och aktiva. Slutsatsen är därför att man fortsatt ska vara medlem i den lokala föreningen, geografiskt närmast där man bor, eller i den förening som man själv önskar tillhöra.

3.2.2 Möjlighet till dubbla medlemskap

Arbetsgruppen har även tittat på och diskuterat frågan kring möjligheten att vara medlem i fler än en förening samtidigt. Redan idag finns den möjligheten, det som vi kallar för dubbla medlemskap. Det innebär att man är betalande medlem i en viss förening men kan även välja att ha så kallat fritt medlemskap i en annan förening. Ingen medlemsavgift är kopplad till den medlemskategorin. Det är sedan upp till varje enskild förening att hantera de medlemmar som har ett fritt medlemskap, till exempel att bjuda in till verksamhet eller skicka information. Fritt medlemskap infördes för flera år sedan som ett sätt att erbjuda vårdpersonal, skolsköterskor, allergiombud och dietister en möjlighet att få tidningen Allergia och annan viktig information gratis från Astma- och Allergiförbundet.

Att införa en möjlighet att kunna registrera fler än ett betalande medlemskap innebär både praktiska och moraliska svårigheter. Det strider mot Socialstyrelsens riktlinjer och regler för statsbidrag till funktionshindersorganisationer. Det kan se ut som om vi försöker blåsa upp medlemsantalet genom att registrera fler medlemskap per person. I dagsläget är det dessutom inte ens möjligt rent tekniskt i medlemsregistersystemet att registrera fler än ett betalande medlemskap per person. Att bygga om till en sådan lösning skulle bli väldigt dyrt. En annan aspekt är att det skulle bli svårt att räkna medlemmar vid årsskiftet: ska en person räknas som betalande medlem i förening 1 eller förening 2? Vad kommer revisorer och kommuner att säga när de upptäcker att en och samma person kanske räknas fler än en gång som betalande medlem? Det skulle kunna ge upphov till en förtroendekris för hela förbundet och leda till indragna bidrag och färre medlemmar snarare än fler medlemmar och ökade intäkter.

Behovet verkar dessutom inte vara så stort av en sådan lösning, det handlar om ett tjugotal medlemmar som genom åren hört av sig till förbundskansliet med önskemål om att bli medlemmar i fler än en förening samtidigt.

Det kan också tilläggas att det naturligtvis är fritt upp till varje enskild medlem att stötta vilken förening man vill, när som helst, genom en frivillig gåva som man överför till föreningens konto. Ett sådant stöd finns det inga hinder för oavsett om man är medlem i just den föreningen eller inte.

Arbetsgruppens slutsats är, utifrån diskussionen ovan, att den nuvarande lösningen med möjlighet till dubbla medlemskap, med **ett** betalande medlemskap i en förening och **ett** stödjande/fritt medlemskap i en annan förening är att föredra.

3.3 Finansiering av och stöd till regionföreningar

3.3.1 Stimulansbidrag och regionföreningarnas ekonomi

I de möten som genomfördes hösten 2020 med styrelserepresentanter och anställda ombudsmän tog arbetsgruppen upp frågan hur finansieringen såg ut. Inventeringen visade bland annat att alla regionföreningar just nu har en stabil ekonomi som går ihop men att det samtidigt finns en ständig oro för hur ekonomin ska gå ihop nästkommande år. Det finns också ett behov av stöd till anställda i regionföreningarna inom områdena administration och påverkansarbete. Specifika önskemål om stöd som kom upp i dessa samtal var; få ökad kompetens kring tekniska, administrativa och digitala verktyg/hjälpmiddel, fler mallar, vägledning, kunskap som rör allergifrågor, kunskap och

erfarenhetsutbyte i hur man kan bedriva kampanjarbete eller arrangera viss verksamhet (främst lägerverksamhet). Andra utmaningar som nämndes var svårigheten att locka nya aktiva och få fler medlemmar under 60 år att engagera sig. Även utmaningen, eller svårigheten, att räcka till nämndes, det finns så många olika frågor att engagera sig i och olika typer av arbetsuppgifter att ta tag i att det kan upplevas överväldigande och svårt att få tiden att räcka till oavsett om man är anställd eller förtroendevald.

Arbetsgruppens slutsats är att det ekonomiska stimulansbidraget är fortsatt viktigt för regionföreningarnas ekonomi. I dagsläget går regionföreningarnas ekonomi runt så det finns inget akut behov av mer resurser även om det varje år finns en oro för hur ekonomin ska gå ihop. Målet om att max sju regioner kan erhålla stödet bör vara kvar. Likaså bör de kriterier som föranleder att man kan erhålla bidraget finnas kvar (se avsnitt 2.2 ovan). Nivån på max 150 000 kronor per år och regionförening bör också kvarstå enligt gruppen. Om förbundet skulle få nya intäkter och en bättre ekonomi under kongressperioden, skulle det finnas möjlighet att höja bidragsnivån eller hitta andra sätt att ekonomiskt stötta regionföreningarna. Men en förutsättning för det är också att mandatet att kunna besluta om nivån på stimulansbidraget finns hos förbundsstyrelsen.

3.3.2 Utbildning och annan kunskapshöjning för engagerade

I flera av arbetsgruppens möten med förtroendevalda och anställda inom organisationen framkommer ett stort behov av samverkan, kompetensutveckling och ökat stöd i form av verktyg, utbildningar och kunskapsstöd i olika former.

Det kan i praktiken handla om att anordna möten, erfarenhetsutbyten, interna utbildningar, ta fram tips, lathundar, faktaunderlag och stöd för att använda ny digital teknik samt olika kommunikationsverktyg med mera.

En annan idé från gruppen är att undersöka möjligheten att ta fram en grundutbildning för nya aktiva, som ett slags stöd för att underlätta introduktionen i styrelsearbetet. Engagemang i en ideell förening är inte längre självklar och det finns många som inte varit förtroendevalda eller ideellt engagerade förut. Dessutom behöver vi säkerställa att nya aktiva får information om vår organisation, vilka frågor vi driver, hur vi arbetar och hur man demokratiskt kan påverka förbundets inriktning och verksamhet, med andra ord det som faktiskt är unikt med att tillhöra ett idéburet medlemsförbund som Astma- och Allergiförbundet. Det skulle kunna vara en digital utbildningsmodul (likt Allergiakademin) som man kan göra när man vill och som är platsoberoende. Utbildningen skulle kunna ge en solid grund till personer som just blivit eller funderar på att bli engagerade i våra frågor.

Exempel på ämnen som skulle kunna tas upp är; vad innebär det att starta en förening och att vara förtroendevald i en styrelse, vad är Astma- och Allergiförbundets syfte och ändamål, vilka är våra värderingar, hur fungerar demokratin, vilka funktioner har de olika nivåerna inom organisationen, tips på föreningsverksamhet, hur finansiera sin verksamhet och så vidare.

4. Förslag till kongressen 2022

Utifrån arbetsgruppens diskussion och förslag ovan har förbundsstyrelsen sammanställt ett antal förslag till kongressen att besluta om. Två av förslagen fordrar en stadgeändring.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta att:

1. Ändra namn på "Regionförening" till "Distrikt" (stadgeändring §2-namn på region-/länsförening).
2. Ändra antalet fasta kongressombud för Distrikt från 1 st till 2 st (stadgeändring §6 Förbundets kongress).
3. Behålla dagens kriterier för regionbildning och regionstöd med max sju regionstöd/distriktsstöd per år.
4. Att förbundsstyrelsen ges mandat att besluta om bidragsnivån till regioner/distrikt.
5. Behålla inriktningen på verksamheten/uppdraget för distrikten (påverka vårdregionen och stötta lokalföreningarna inom regionen/distriktet).
6. Att förbundsstyrelsen under nästa kongressperiod fokuserar på stöd till och samverkan mellan redan etablerade distrikt samt mellan distrikten och förbundet och utser en särskild arbetsgrupp för detta ändamål.

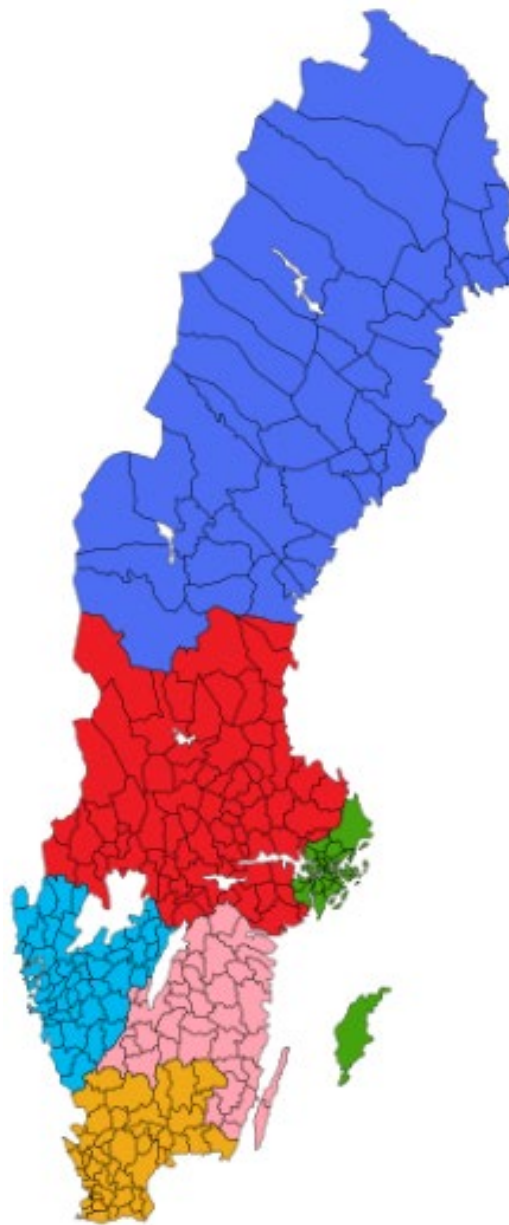
Bilaga 1: Läns- och regionföreningar inom Astma- och Allergiförbundet

Följande läns- och regionföreningar finns inom förbundet*:

1. Norrbottens län
2. Västerbottens län
3. Region Mellannorrland (tidigare Jämtland, Västernorrland och Gävleborgs län)
4. Region Mellansverige (tidigare Värmland, Dalarna, Västmanland, Uppsala och Södermanlands län)
5. Örebro län (principbeslut om att gå in i Region Mellansverige till våren 2022)
6. Region Stockholm-Gotland (tidigare Stockholms och Gotlands län)
7. Region Västra Götaland (tidigare Västra Götaland Nordost resp. Västra Götaland Väst)
8. Östergötlands län
9. Jönköpings län
10. Kalmar län
11. Kronobergs län
12. Hallands län
13. Blekinge län
14. Distrikt Syd (f.d. Skåne län, går samman med Halland, Blekinge och Kronoberg under våren 2022)

** Listan baseras på hur det såg ut årsskiftet 2021/2022*

Bilaga 2: Sveriges sjukvårdsregioner

	Norra sjukvårdsregionen
	Uppsala-Örebro sjukvårdsregion
	Stockholms sjukvårdsregion
	Sydöstra sjukvårdsregionen
	Västra sjukvårdsregionen
	Södra sjukvårdsregionen

Källa: Wikipedia.org 2021